
Sú informácie prezentované v účtovnej závierke mikro účtovnej jednotky dostatočne užitočné pre ich používateľov?

Miriama Blahušiaková¹

Abstrakt

Slovenská republika ako členský štát Európskej únie je povinná do svojej právnej úpravy transponovať nariadenia Európskej únie. Významným krokom bola implementácia Smernice o účtovných závierkach do právnej úpravy účtovníctva, vďaka ktorej sa v slovenskej právnej úprave účtovníctva zaviedli veľkostné skupiny účtovných jednotiek. Mikro účtovné jednotky patria veľkosťou aj rozsahom podnikateľských aktivít k tým najmenším. Cieľom príspevku je analyzovať účtovnú závierku mikro účtovných jednotiek s cieľom posúdiť, či informácie prezentované v nej sú dostatočne užitočné pre rozhodovacie potreby používateľov.

Kľúčové slová

Účtovná závierka, súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky, kvalitatívne charakteristiky, mikro účtovná jednotka

Abstract

The Slovak republic as the member state of the European Union is obliged to transpose into its legislation the European Union rules. The implementation of the Directive of the European Parliament and of the Council was very important step. Thanks to this, three groups of accounting entities were created in the Slovak republic. Micro accounting entities are the smallest accounting entities. The purpose of the contribution is to analyse micro accounting entity financial statements, to find out if information presented in the financial statements are useful enough for decisional needs of users.

Key words

Financial statements, balance sheet, income statement, notes to the financial statements, qualitative characteristics, micro accounting entity

JEL classification

JEL M41 Accounting

1 Úvod

Účtovná závierka je jedným z najdôležitejších zdrojov informácií o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky pre používateľov týchto informácií. V sústave podvojného účtovníctva tvoria účtovnú závierku všeobecné náležitosti a tri súčasti, a to súvaha, ktorá informuje používateľov o finančnej situácii, výkaz ziskov a strát, ktorý informuje o výnosnosti účtovnej jednotky a poznámky, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú informácie vykázané v predchádzajúcich dvoch súčastiach a obsahujú ďalšie výkazy – prehľad o pohybe vlastného imania a prehľad peňažných tokov, ktorý informuje o zmenách vo finančnej situácii, t. j. o peňažných tokoch účtovnej jednotky.

¹ Ing. Miriama Blahušiaková, PhD., Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a auditorstva, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, miriama.blahusiakova@euba.sk

Od 1. januára 2015 v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34 z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Smernica o účtovných závierkach“) do právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike, boli do zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o účtovníctve“) zavedené tri veľkostné skupiny účtovných jednotiek, a to mikro, malé a veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu. Každá z týchto účtovných jednotiek vedie účtovníctvo podľa jednotného Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej aj „postupy účtovania“), avšak pre zostavenie účtovnej závierky má každá veľkostná skupina účtovných jednotiek svoje vlastné opatrenie. Usporiadanie, označovanie, obsahové vymedzenie položiek a rozsah údajov, ktoré jednotlivé veľkostné skupiny zverejňujú v účtovnej závierke sa preto líšia. Dôvodom je práve transpozícia Smernice o účtovných závierkach do právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike, ktorej hlavným cieľom je „myslieť na malých“ a zjednodušiť tak najmä menším účtovným jednotkám proces prípravy a zostavenia účtovnej závierky. Mikro účtovné jednotky sa pri zostavovaní účtovnej závierky riadia Opatrením MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov (ďalej aj „opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku“).

Informácie prezentované v účtovnej závierke slúžia používateľom týchto informácií pri rozhodovaní. Používatelia, ktorí na základe informácií z účtovnej závierky uskutočňujú rôzne najmä ekonomické rozhodnutia, vyžadujú, aby tieto informácie zodpovedali skutočnosti a boli pre nich užitočné. Užitočnosť informácií vykázaných v účtovnej závierke charakterizujú vlastnosti, ktoré sa označujú ako kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií. Na to, aby informácie boli pre používateľa užitočné, musia byť v súvislosti s ich účtovným zobrazením dodržané účtovné zásady a metódy stanovené príslušnými právnymi normami.

V príspevku sa zameriame na analýzu účtovnej závierky mikro účtovnej jednotky z hľadiska zabezpečenia a poskytnutia užitočných informácií pre ekonomické rozhodnutia používateľov.

Naším cieľom je potvrdiť hypotézu, že napriek značnému zjednodušeniu pravidiel vykazovania údajov v účtovnej závierke mikro účtovnej jednotky sú tieto údaje rovnako užitočné, významné a relevantné pre rozhodovacie potreby používateľov.

2 Používatelia informácií z účtovnej závierky a ich informačné potreby

Informácie vykázané v účtovnej závierke používajú rôzne skupiny záujemcov, ktorých by sme mohli rozdeliť do dvoch skupín, a to na používateľov a ostatných záujemcov. „Používatelmi informácií z účtovnej závierky sú také skupiny záujemcov, ktoré prijímajú rozhodnutia vo vzťahu ku konkrétnej účtovnej jednotke.“ (Šlosárová & Blahušiaková, 2017). Ostatní záujemcovia o informácie z účtovnej závierky na rozdiel od používateľov neprijímajú vo vzťahu k účtovnej jednotke na základe informácií prezentovaných v účtovnej závierke žiadne rozhodnutia.

Používateľov by sme mohli rozdeliť na základe toho, či majú prístup iba k zverejňovaným informáciám (externí používatelia), alebo majú prístup aj k podrobnejším informáciám, t. j. bežnému účtovníctvu, interným predpisom, a pod. (interní používatelia). K externým používateľom patria vlastníci (akcionári) účtovnej jednotky, investori, obchodní partneri,

finanční veritelia, štát, zamestnanci a pod. Hlavnými internými používateľmi sú manažéri, osoby zodpovedné za riadenie účtovnej jednotky, príp. vlastníci, ktorí sú zároveň manažermi.

Podľa zákona o účtovníctve informácie v účtovnej závierke musia byť pre používateľa užitočné, posudzujú sa z hľadiska ich významnosti a musia byť zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé. Tieto vlastnosti označujeme ako kvalitatívne charakteristiky informácií prezentovaných v účtovnej závierke a rozumieme nimi vlastnosti, ktoré vyžadujú od účtovných informácií používateľa, ktorí ich potrebujú pre uskutočňovanie svojich ekonomických rozhodnutí.

Informácia sa považuje za významnú, ak by jej neuvedenie v účtovnej závierke alebo jej chybné uvedenie v účtovnej závierke mohlo ovplyvniť úsudok alebo rozhodovanie používateľa.

Informácie v účtovnej závierke sú zrozumiteľné, ak umožňujú jednotlivo aj v súvislostiach spoľahlivo a jednoznačne určiť obsah účtovných prípadov v nadväznosti na použité účtovné zásady a účtovné metódy a obsah účtovných záznamov v nadväznosti na použité formy účtovných záznamov. Informácie nemôžu byť vylúčené iba z dôvodu, že sú nezrozumiteľné pre používateľa.

Informácie sú porovnateľné, ak účtovná jednotka používa v jednom účtovnom období, ako aj v nasledujúcich účtovných obdobiach rovnaké účtovné metódy a účtovné zásady a ak ich použila spôsobom, ktorý vychádza z predpokladu, že bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti a že u nej nenastáva žiadna skutočnosť, ktorá by ju obmedzovala alebo jej zabraňovala v tejto činnosti pokračovať aj v blízkej budúcnosti, minimálne 12 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa zostavila riadna účtovná závierka.

Informácie sú spoľahlivé, ak účtovná závierka poskytuje verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky a ak sú úplné a včasné. Úplnosť informácií v účtovnej závierke sa zabezpečuje s dodržaním významnosti a so zohľadnením nákladov na ich získanie. Informácie v účtovnej závierke sú včasné, ak účtovná jednotka zostavila účtovnú závierku najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

V Medzinárodných štandardoch finančného vykazovania sa kvalitatívnym charakteristikám venuje Koncepčný rámec finančného vykazovania (angl. Conceptual Framework for Financial Reporting, ďalej aj „Koncepčný rámec“). Podľa koncepcného rámca sú informácie užitočné, ak spĺňajú podmienku relevantnosti a verného zobrazenia. Tieto dve charakteristiky sú základnými kvalitatívnymi charakteristikami účtovných informácií. Užitočnosť informácií sa zabezpečí, ak sú informácie porovnateľné, overiteľné, včasné a zrozumiteľné. V súvislosti s kvalitatívnymi charakteristikami uvedenými v koncepcnom rámci je dôležitá aj významnosť informácie pre používateľa.

Na to, aby účtovné informácie boli pre používateľov užitočné, musia byť tieto informácie výsledkom takej účtovnej evidencie, ktorá sa vedie v súlade s účtovnými zásadami stanovenými právnymi normami platnými v danej krajine (Blahušiaková, 2010).

„Účtovné zásady predstavujú súbor pravidiel, komplex uznaných praktických poznatkov a zákonitostí, ktoré účtovné jednotky dodržiavajú pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky“ (Šlosárová, Kadlečíková, Kovalčíková, & Máziková, 2016). Účtovné metódy predstavujú konkrétne postupy, ktoré aplikujú účtovné jednotky pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky tak, aby sa zabezpečilo dodržanie účtovných zásad.

Z uvedeného vyplýva, že osoba, ktorá sa zaujíma o informácie z účtovnej závierky a osoba, ktorá zostavuje účtovnú závierku, nemusí byť vždy jedna a tá istá osoba. Osobami, ktoré sa zaujímajú o informácie prezentované v účtovnej závierke, sú už vyššie spomínaní záujemcovia a používatelia týchto informácií. Naopak účtovné metódy a účtovné zásady sú povinní aplikovať tí, ktorí sú zodpovední za zostavenie účtovnej závierky a jej zverejnenie pre používateľov. V niektorých účtovných jednotkách, v ktorých účtovník je zároveň manažérom

(či dokonca vlastníkom) účtovnej jednotky, sa v jeho osobe prekrýva osoba, ktorá účtovnú závierku zostavuje s osobou, ktorá tieto informácie využíva pre svoje rozhodovacie potreby.

Účtovné zásady sa vzťahujú teda na účtovnú jednotku, predovšetkým na účtovníkov a manažerov zodpovedných za účtovníctvo (Šlosárová, 2017). Osoba, ktorá zostavuje účtovnú závierku, musí zabezpečiť, aby informácie spĺňali požiadavku užitočnosti, ako aj ostatné kvalitatívne charakteristiky, a preto musí pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky dodržiavať účtovné zásady a účtovné metódy. Túto povinnosť jej ukladá príslušná právna úprava účtovníctva.

Najvyššou zásadou v účtovníctve je zásada verného a pravdivého zobrazenia. Zobrazenie v účtovnej závierke je verné, ak obsah položiek účtovnej závierky zodpovedá skutočnosti a je v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Zobrazenie v účtovnej závierke je pravdivé, ak sú pri ňom použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.

Na zásadu verného a pravdivého zobrazenia nadväzujú ostatné účtovné zásady (ako napr. zásada opatrnosti, akruálny princíp, kontinuita v používaní účtovných zásad a účtovných metód, zásada bilančnej kontinuity, prednosť podstaty pred formou, zásada zákazu kompenzácie, zásada osvetľovania hodnoty a pod.), dodržiavaním ktorých účtovná jednotka zabezpečí, že informácie prezentované v účtovnej závierke budú užitočné pre používateľov.

Z uvedeného vyplýva, že dodržaním účtovných zásad pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky účtovníkom sa zabezpečí užitočnosť účtovných informácií pre ich používateľov. Z toho vyplýva aj rozdiel medzi účtovnými zásadami a kvalitatívnymi charakteristikami účtovných informácií. „Zatiaľ čo účtovné zásady predstavujú princípy, ktoré treba pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky manažmentom účtovnej jednotky, resp. hlavným účtovníkom dodržiavať, kvalitatívne charakteristiky predstavujú vlastnosti, ktoré od účtovných informácií a teda aj od informácií prezentovaných v účtovnej závierke, vyžadujú ich používatelia na uspokojenie svojich informačných potrieb“ (Blahušiaková, 2010).

3 Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky

Mikro účtovná jednotka ako jedna z veľkostných skupín účtovných jednotiek bola v slovenskej právnej úprave účtovníctva zadefinovaná ešte v roku 2014, avšak s účinnosťou od 1. januára 2015, keď boli v zákone o účtovníctve zadefinované aj ďalšie veľkostné skupiny, bola charakteristika mikro účtovnej jednotky a pravidlá pre zatriedenie účtovných jednotiek do jednotlivých veľkostných skupín, upresnené a doplnené.

Do veľkostnej skupiny mikro účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur,
- b) čistý obrat nepresiahol 700 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

Účtovná jednotka sa zatriedi do tejto veľkostnej skupiny na základe splnenia vyššie uvedených podmienok k prvému dňu účtovného obdobia, pričom sa posudzuje splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia. Celkovou sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení upravenom o oprávky a opravné položky. Čistým obratom sa rozumie výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. V prípade účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov, ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb, sa do čistého obratu zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav.

Ako už bolo uvedené, účtovná závierka pozostáva z troch súčastí, a to zo súvahy, výkazu ziskov a strát a poznámok.

3.1 Súvaha mikro účtovnej jednotky

Mikro účtovná jednotka zostavuje súvahu v horizontálnej (účtovnej forme), ktorá vychádza z bilančnej rovnice majetok = vlastné imanie a záväzky. Údaje sa vykazujú za dve bezprostredne po sebe idúce účtovné obdobia v celých eurách.

Na strane aktív sa vykazuje majetok v členení, pri ktorom sa navzájom kombinujú viaceré hľadiská členenia majetku, a to hľadisko vzťahu k prevádzkovému cyklu, hľadisko času, charakter majetku a hľadisko likvidnosti. Na strane pasív sa vykazujú zdroje majetku v členení zohľadňujúcim hľadisko vlastníctva a hľadisko času.

Tab. 1: Štruktúra majetku a zdrojov majetku v súvahe mikro účtovnej jednotky

Súvaha k...	
Strana aktív	Strana pasív
Spolu majetok	Spolu vlastné imanie a záväzky
A. Neobežný majetok	A. Vlastné imanie
A.I. Dlhodobý nehmotný majetok	A.I. Základné imanie
A.II. Dlhodobý hmotný majetok	A.II. Kapitálové fondy
A.III. Dlhodobý finančný majetok	A.III. Fondy zo zisku
B. Obežný majetok	A.IV. Oceňovacie rozdiely
B.I. Zásoby	A.V. Nerozdelený zisk alebo neuhradená strata minulých rokov
B.II. Dlhodobé pohľadávky	A.VI. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení
B.III. Krátkodobé pohľadávky	B. Záväzky
B.IV. Finančný majetok	B.I. Dlhodobé záväzky okrem rezerv a úverov
	B.II. Dlhodobé rezervy
	B.III. Dlhodobé bankové úvery
	B.IV. Krátkodobé záväzky okrem rezerv, úverov a výpomocí
	B.V. Krátkodobé rezervy
	B.VI. Bežné bankové úvery
	B.VII. Krátkodobé finančné výpomoci

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Opatrenia MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov

Majetok sa v súvahe mikro účtovnej jednotky na rozdiel od súvahy ostatných veľkostných skupín účtovných jednotiek vyказuje v bežnom účtovnom období iba v hodnote netto. To znamená, že zo súvahy vieme zistiť iba účtovnú hodnotu majetku. Pôvodné ocenenie majetku ani sumu korekčných položiek (oprávok, opravných položiek) sa zo súvahy nedozvieme.

Položky majetku a zdrojov majetku sa vykazujú na oveľa menšom počte riadkov v porovnaní so súvahou ostatných veľkostných skupín. Často sa vykazujú iba súčtové položky, ktoré nie sú podrobnejšie členené. Účty podobného charakteru sa vykazujú kumulovane na jednom súvahovom riadku.

Neobežný majetok sa člení na dlhodobý nehmotný majetok, dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý finančný majetok. Všetky účty dlhodobého nehmotného majetku sa vykazujú kumulovane na jednom riadku. Dlhodobý hmotný majetok je členený do štyroch riadkov, kumulovane na spoločnom riadku sa vykazujú pozemky a stavby, ktoré sa v prípade ostatných veľkostných skupín vykazujú oddelene. Dlhodobý finančný majetok sa vyказuje na štyroch riadkoch. Všetky podielové cenné papiere sa vykazujú na jednom spoločnom riadku. Oddelene sa vyказuje ostatný dlhodobý finančný majetok. Samostatne sa vykazujú účty v bankách

s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok. Na samostatnom riadku v rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazuje tá časť dlhodobého finančného majetku, ktorá ma zostatkovú dobu splatnosti najviac jeden rok.

Obežný majetok sa vykazuje v členení na zásoby, dlhodobé pohľadávky, krátkodobé pohľadávky a finančný majetok. Všetky účty zásob sa vykazujú na jednom spoločnom riadku. Rovnako aj všetky účty dlhodobých pohľadávok. Krátkodobé pohľadávky sa vykazujú na troch riadkoch podľa ich ekonomickej podstaty – samostatne všetky druhy pohľadávok z obchodného styku, samostatne na spoločnom riadku pohľadávky voči štátnym inštitúciám z titulu daní, dotácií a sociálneho a zdravotného poistenia. Finančný majetok sa vykazuje na dvoch riadkoch. Na spoločnom riadku sa vykazujú peniaze v hotovosti, ceniny, bankové účty, vrátane zostatku účtu Peniaze na ceste. Cenné papiere krátkodobého charakteru sa vykazujú spoločne na jednom sumárnom riadku.

Účty časového rozlíšenia sa nevykazujú ako samostatná položka, ale na kumulatívnom riadku spoločne s účtami pohľadávok v závislosti od zostatkovej doby splatnosti (zúčtovania), buď ako krátkodobé, alebo dlhodobé.

Ako vidno z tabuľky 1 na strane pasív sa jednotlivé súvahové položky vlastného imania vykazujú sumárne, vždy jednou sumou, nie sú podrobnejšie členené. Výnimkou je súvahová položka Základné imanie, ktorá sa vykazuje v členení do dvoch riadkov – samostatne sa vykazuje základné imanie a zmeny základného imania a samostatne sa vykazujú Pohľadávky za upísané základné imanie.

V rámci záväzkov sa podrobnejšie členia iba Krátkodobé záväzky okrem rezerv, úverov a výpomocí, a to na Krátkodobé záväzky z obchodného styku, Záväzky voči zamestnancom a zo sociálneho poistenia, Daňové záväzky a dotácie a Ostatné krátkodobé záväzky. Ostatné súvahové položky záväzkov (Dlhodobé záväzky okrem rezerv a úverov, Dlhodobé rezervy, Dlhodobé bankové úvery, Krátkodobé rezervy, Bežné bankové úvery, Krátkodobé finančné výpomoci) sa vykazujú ako súčtové riadky iba jednou sumou.

Účty časového rozlíšenia sa rovnako ako v prípade aktívnych účtov, nevykazujú samostatne, ale na spoločnom riadku buď medzi dlhodobými záväzkami, alebo krátkodobými záväzkami.

3.2 Výkaz ziskov a strát mikro účtovnej jednotky

Výkaz ziskov a strát mikro účtovnej jednotky sa zostavuje v horizontálnej forme. Vo výkaze ziskov a strát sa nevykazuje celková suma nákladov a výnosov, rešpektuje sa však členenie výsledku hospodárenia na výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti a výsledok hospodárenia z finančnej činnosti (Šlosárová & Blahušiaková, 2017). Údaje sa vykazujú za dve po sebe idúce účtovné obdobia.

Na rozdiel od ostatných veľkostných skupín, vo výkaze ziskov a strát mikro účtovnej jednotky sa nevykazuje čistý obrat.

Náklady a výnosy sa vykazujú kumulovane na spoločných súčtových riadkoch. Účtovná jednotka vykazuje na jednom spoločnom riadku tržby z predaja výrobkov a tržby z predaja služieb. Opravné položky k jednotlivým druhom zásob vykazuje na príslušnom riadku spolu s nákladom súvisiacim s daným druhom zásob, ku ktorému sa opravná položka viaže. Na jednom spoločnom riadku sa vykazujú všetky osobné náklady. Mikro účtovná jednotka na rozdiel od ostatných veľkostných skupín na spoločnom riadku vykazuje odpisy a opravné položky viažuce sa k dlhodobému nehmotnému a dlhodobému hmotnému majetku.

Vykazovanie výsledkových položiek finančných výnosov a finančných nákladov sa veľmi nelíši od spôsobu ich vykázania vo výkaze ziskov a strát ostatných veľkostných skupín, môžeme konštatovať, že vykazovanie je takmer totožné.

Tab. 2: Vertikálna štruktúra výkazu ziskov a strát mikro účtovnej jednotky

Výkaz ziskov a strát k...
Výnosy z hospodárskej činnosti spolu
Náklady na hospodársku činnosť spolu
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti
Pridaná hodnota
Výnosy z finančnej činnosti spolu
Náklady na finančnú činnosť spolu
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Opatrenia MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov

Poslednou výsledkovou položkou vykázanou vo výkaze ziskov a strát je Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení, ktorý musí byť totožný s výsledkom hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení vykázaným v rámci vlastného imania na strane pasív v súvahe.

3.3 Poznámky mikro účtovnej jednotky

V § 18 ods. 5 zákona o účtovníctve sú stanovené základné požiadavky týkajúce sa zostavenia poznámok. Podľa zákona o účtovníctve sa v poznámkach uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a výkaze ziskov a strát, príp. ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich vysvetľujú a dopĺňajú. V poznámkach sa tiež uvádzajú informácie týkajúce sa použitia účtovných zásad a účtovných metód, ako aj ďalšie informácie podľa požiadaviek ustanovených v zákone o účtovníctve. Účtovná jednotka má povinnosť uviesť v poznámkach informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, nevykazuje v ostatných súčiastiach účtovnej závierky, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky.

Podľa § 4 opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé. V súvislosti s transpozíciou smernice o účtovných závierkach do slovenskej právnej úpravy účtovníctva sa pri stanovení pravidiel pre zostavenie poznámok mikro účtovnej jednotky vychádza z koncepcie „najskôr myslieť na malých“. Z tohto dôvodu mikro účtovné jednotky uvádzajú v poznámkach najmenej informácií v porovnaní s ostatnými veľkostnými skupinami účtovných jednotiek. Poznámky mikro účtovnej jednotky sú v opatrení o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku upravené iba obsahovo. To znamená, že v opatrení je stanovená iba obsahová náplň poznámok, ktorá pozostáva z popisných informácií a číselných údajov. Rozsah a spôsob prezentácie informácií je v réžii samotnej účtovnej jednotky. V poznámkach sa môžu uvádzať informácie, ktoré sa účtovná jednotka rozhodla poskytnúť nad rámec ustanovenej obsahovej náplne. Údaje sa na rozdiel od ostatných veľkostných skupín udávajú iba za bežné účtovné obdobie. Sumy sa uvádzajú v celých eurách.

Opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku uvádza, že účtovná jednotka má uviesť v poznámkach nasledujúce informácie:

- Čl. I Všeobecné údaje
- Čl. II Informácie o prijatých postupoch
- Čl. III Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú svahu a výkaz ziskov a strát

Všeobecnými údajmi sa rozumejú údaje o názve a sídle účtovnej jednotky. V prípade, že je účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku, uvádza v prvej časti poznámok aj

informácie o konsolidujúcej účtovnej jednotke a tiež informácie o tom, že je účtovná jednotka materskou účtovnou jednotkou, či je oslobodená od povinnosti zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a konsolidovanú výročnú správu. V prvej časti poznámok uvádza informácie o priemernom prepočítanom počte zamestnancov.

V časti Informácie o prijatých postupoch je účtovná jednotka povinná uviesť informáciu o tom, či je účtovná závierka zostavená za predpokladu, že bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti. Účtovná jednotka tu uvádza aj informácie o spôsobe oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov, spôsobe zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy majetku (vrátane doby odpisovania, odpisových sadzieb a odpisových metód), o zmenách účtovných zásad a účtovných metód, informácie o dotáciách a ich oceňovaní v účtovníctve, informácie o účtovaní významných opráv chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období s uvedením vplyvu na výsledok hospodárenia minulých rokov.

Tretia časť obsahuje informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú informácie vykázané v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. Ide napr. o informácie o sume a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov a výnosov výnimočného rozsahu alebo výskytu; informácie o záväzkoch, najmä tých so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako päť rokov, celkovej sume zabezpečených záväzkov; informácie o vlastných akciách; o orgánoch účtovnej jednotky (ako sú napr. informácie o výške jednotlivých záruk, pôžičkách poskytovaných členom štatutárneho orgánu, dozorného orgánu, o podmienkach, na základe ktorých im boli záruky alebo pôžičky poskytnuté a pod.); informácie o povinnostiach účtovnej jednotky, ktoré sa nevykazujú v súvahe (iné pasíva, podmienené záväzky); informácie o udelení výlučného práva alebo osobitného práva, ktorým sa udelilo právo poskytovať služby vo verejnom záujme.

Z uvedeného vyplýva, že požiadavky na obsahovú náplň poznámok mikro účtovnej jednotky sú naozaj veľmi mierne stanovené. Keď si uvedomíme, že už výkazy (súvaha a výkaz ziskov a strát) sú v porovnaní s ostatnými veľkostnými skupinami oveľa jednoduchšie, menej podrobnejšie, vykazujú sa v nich mnohé údaje kumulovane na spoločných súčtových riadkoch, žiadalo by sa od poznámok tieto informácie bližšie vysvetliť a špecifikovať. Opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku však tejto účtovnej jednotke túto povinnosť priamo nestanovuje. Je teda najmä na uvážení účtovnej jednotky, či v poznámkach nad rámec povinností vyžadovaných opatrením bude uvádzať aj informácie, ktoré opatrenie priamo nevyžaduje, ale ktoré podrobnejšie špecifikujú konkrétnu súvahovú alebo výsledkovú položku, aby tak zvýšili užitočnosť informácií pre používateľov.

4 Analýza účtovných závierok vybraných mikro účtovných jednotiek

Mikro účtovné jednotky majú v porovnaní s ostatnými veľkostnými skupinami značne zjednodušené pravidlá pre vykazovanie účtovných informácií v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, ako aj pre prezentáciu doplňujúcich informácií v poznámkach účtovnej závierky.

Tým, že ide veľkosťou a rozsahom podnikateľskej činnosti skôr o menšie účtovné jednotky, ktoré majú malý počet zamestnancov, nízku hodnotu majetku a dosahujú malé tržby, môže sa na prvý pohľad zdať skúmanie užitočnosti účtovných informácií prezentovaných týmito účtovnými jednotkami, zbytočné. Avšak aj tieto menšie účtovné jednotky vstupujú do dodávateľsko – odberateľských vzťahov, zamestnávajú zamestnancov, podieľajú sa na tvorbe HDP a patria medzi žiadateľov o čerpanie bankových úverov. Potenciálnych obchodných partnerov zaujímajú informácie o finančnej situácii a výnosnosti účtovnej jednotky, s ktorou plánujú uzavrieť obchod, ako aj informácie z hľadiska budúcej spolupráce.

Pre analýzu užitočnosti prezentovaných informácií v účtovnej závierke mikro účtovných jednotiek sme najskôr na portáli www.finstat.sk na základe údajov o počte zamestnancov

a dosiahnutých tržbách vyselekovali skupinu 154² účtovných jednotiek, ktoré spĺňajú dve podmienky pre ich zatriedenie do veľkostnej skupiny mikro účtovných jednotiek. Následne sme na portáli www.registeruz.sk vyhľadali účtovné závierky týchto náhodne vybraných účtovných jednotiek. Z prvotnej analýzy vyplynulo, že mnohé účtovné jednotky, ktoré spĺňajú podmienky pre ich zatriedenie do skupiny mikro účtovných jednotiek, využili zákonnú možnosť a zostavujú účtovnú závierku ako malé účtovné jednotky.

Vo vybraných účtovných jednotkách sme skúmali dôslednosť prezentácie účtovných informácií v účtovnej závierke s dôrazom na dosiahnutie užitočnosti týchto informácií pre používateľov. Zamerali sme sa najmä na poznámky, ktoré vzhľadom na stručnosť výkazov môžu údaje vykázané v súvahe a vo výkaze ziskov a strát podrobnejšie špecifikovať a objasniť tak mnohé skutočnosti.

Na základe uskutočnenej analýzy a komparácie vyplynuli nasledujúce skutočnosti:

1. Mikro účtovné jednotky vykazujú v súvahe údaje o majetku na rozdiel od ostatných veľkostných skupín iba v hodnote Netto vyjadrujúcom pôvodné ocenenie majetku v čase obstarania už upravené o sumu oprávok a opravných položiek. V poznámkach účtovnej závierky by sa žiadalo uvádzať hodnotu jednotlivých položiek majetku v pôvodnom ocenení, sumu oprávok a opravných položiek, minimálne pre položky dlhodobého majetku, zásob a pohľadávok. Účtovná jednotka môže totiž napr. vlastníť budovu, ktorá je už úplne odpísaná a tým pádom sa v majetku nikde neobjaví napriek tomu, že účtovnej jednotke z nej naďalej plynú ekonomické úžitky.
2. V časti oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov boli informácie uvádzané veľmi zjednodušené. Pri niektorých druhoch majetku a záväzkov boli uvádzané oceňovacie veličiny, ktoré však neboli bližšie špecifikované. Napr. pri obstarávacej cene nebolo uvedené, čo je jej súčasťou. Pri oceňovaní zásob vlastnej výroby chýbal údaj o stanovení vlastných nákladov. V súvislosti s oceňovaním úbytku zásob chýbala informácia o spôsobe stanovenia tohto ocenenia. Niektoré účtovné jednotky používali zastarané pojmy, ako napr. cena obstarania, reprodukčná obstarávacia cena. Rezervy, ktoré predstavujú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou, sa oceňovali v menovitej hodnote. Táto informácia je neúplná, pretože v prípade, že je výška rezervy neistá, oceňuje sa odhadom.
3. Napriek skutočnosti, že opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku stanovuje povinnosť uvádzať v poznámkach spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, vrátane doby odpisovania, použitých sadzieb odpisov a odpisových metód pri určení odpisov, tieto informácie malo v poznámkach uvedených iba veľmi málo účtovných jednotiek, ktoré v súvahe tieto druhy majetku vykazovali.
4. Niektoré vykazované údaje v súvahe boli v nelogických hodnotách – záporný stav dlhodobého hmotného majetku, záporný stav zásob, záporný stav krátkodobých záväzkov z obchodného styku a pod. Táto skutočnosť sama osebe vyžaduje uvedenie vysvetľujúcich informácií v poznámkach.
5. Niektoré súčtové súvahové a výsledkové položky, na ktorých sa vykazovalo viacero účtov sumárne, vykazovali príliš vysoké sumy, ktoré by sa žiadalo bližšie špecifikovať a vysvetliť v poznámkach. Išlo napr. o súvahové položky Dlhodobé záväzky okrem rezerv a úverov, Ostatné krátkodobé záväzky (ktoré dokonca tvorili takmer 94 % z celkovej sumy všetkých krátkodobých záväzkov), či výsledkovú položku Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ktorá predstavovala jednu tretinu z celkovej sumy výnosov z hospodárskej činnosti. Napriek naozaj vysokým hodnotám v porovnaní s ostatnými súvahovými, či výsledkovými položkami, neboli tieto súčtové riadky podrobnejšie v poznámkach vysvetlené.

² Na základe vykonanej analýzy predpokladáme, že rozšírením analyzovanej vzorky by sme dospeli k rovnakým záverom.

6. V analyzovaných účtovných jednotkách nemali poznámky žiadnu, resp. minimálnu vypovedaciu schopnosť a nepriniesli informácie, ktoré by zásadným spôsobom zvýšili spoľahlivosť, relevantnosť, resp. celkovú užitočnosť informácií pre používateľa. Poznámky boli v mnohých prípadoch iba jednoduchým neprehľadným výstupom z účtovného softvéru obsahujúcim neúplné a nič nevysvetľujúce informácie. Údaje boli uvádzané použitím zastaranej terminológie (hmotný investičný majetok, cena obstarania, reprodukčná obstarávacía cena a pod.). V niektorých účtovných jednotkách mali rozsah jednej strany, s uvedením informácií, ktoré boli zrejme už z výkazov (súvahy a výkazu ziskov a strát). Chýbali prehľadné tabuľky a podrobnejšie informácie k položkám, ktoré boli vykazované vo výkazoch sumárne. Veľmi často sa opakujúcou informáciou v šablónovej verzii poznámok bolo slovné spojenie „nie je náplň“, „nevyskytuje sa“, „nie je“.
7. Opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku umožňuje účtovným jednotkám uvádzať v poznámkach aj informácie nad rámec ustanovenej obsahovej náplne. Takýmito informáciami zvyšujúcim užitočnosť informácií vykázaných v súvahe a vo výkaze ziskov a strát môžu byť napr. prehľad dlhodobého majetku (pohyby, prírastky, úbytky počas roka, vrátane oprávok, opravných položiek), prehľad zásob (prírastky, úbytky počas roka, vrátane príslušných opravných položiek), prehľad vekovej štruktúry pohľadávok, záväzkov (s uvedeným pohľadávok a záväzkov po lehote splatnosti). V prípade čerpania bankového úveru užitočnou informáciou je informácia o dobe splatnosti, splátkovom kalendári, účele použitia úveru a pod. Zaujímavou informáciou by bol údaj o rozdelení (usporiadaní) výsledku hospodárenia dosiahnutého v predchádzajúcom účtovnom období a pod. Napriek tejto možnosti, iba veľmi malé percento analyzovaných účtovných jednotiek informácie nad rámec právnu normou ustanovenej obsahovej náplne v poznámkach uviedlo (išlo prevažne o informácie týkajúce sa zostatkovej doby splatnosti pohľadávok a záväzkov).

5 Záver

Účtovná závierka poskytuje informácie v peňažnom vyjadrení o majetku, záväzkoch, vlastnom imaní, nákladoch, výnosoch, dosiahnutom výsledku hospodárenia účtovnej jednotky za príslušné účtovné obdobie pre rôznych používateľov. V mnohých prípadoch je to jediný zdroj informácií o príslušnej účtovnej jednotke, ku ktorej majú používatelia prístup. Používatelia na základe týchto informácií prijímajú rôzne rozhodnutia, prevažne ekonomického charakteru, vyžadujú preto, aby tieto informácie boli pre nich najmä užitočné. Užitočnosť informácií prezentovaných v účtovnej závierke charakterizujú vlastnosti označované ako kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií. Hoci nie sú priamo definované v právnej úprave účtovníctva Slovenskej republiky, môžeme ich nájsť v zákone o účtovníctve. Kvalitatívne charakteristiky v slovenskej právnej úprave účtovníctva sú až na malé odlišnosti takmer totožné s tými uvádzanými v Koncepčnom rámci finančného vykazovania. Na to, aby boli informácie pre používateľov užitočné, je potrebné, aby pri ich prezentácii v účtovnej závierke osoba zodpovedná za vedenie účtovníctva a zostavenie účtovnej závierky dodržiavala príslušné právne predpisy, t. j. účtovné pravidlá, princípy, zásady a účtovné metódy. Účtovné zásady sa vzťahujú teda na účtovnú jednotku, resp. účtovníka, zatiaľ čo kvalitatívne charakteristiky vyjadrujú požiadavky používateľov účtovných informácií.

Mikro účtovné jednotky sú veľkostne najmenšou kategóriou účtovných jednotiek, ktoré boli do právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike transponované smernicou o účtovných závierkach. Hlavná myšlienka smernice o účtovných závierkach „najskôr myslieť na malých“ viedla k značnému zjednodušeniu pravidiel pre vykazovanie a prezentáciu informácií v účtovnej závierke mikro účtovnej jednotky. Vzhľadom na túto skutočnosť sú v súvahe a vo výkaze ziskov a strát mikro účtovnej jednotky mnohé informácie vykazované sumárne, jednou sumou na spoločnom súčtovom riadku, čo môže viesť k znižovaniu užitočnosti

prezentovaných informácií, a to najmä v tom prípade, pokiaľ nie sú tieto informácie bližšie vysvetlené v poznámkach.

Vykonanou analýzou účtovných závierok náhodným výberom zvolených 154 mikro účtovných jednotiek sme dospeli k záveru, že naša hypotéza (zabezpečenie užitočnosti informácií prezentovaných v účtovnej závierke mikro účtovnej jednotky) sa nepotvrdila. Informácie boli neprehľadné, nelogické, nedostatočné, neúplné. Informácie v poznámkach významným spôsobom nevysvetlili informácie, ktoré boli vykázané vo výkazoch sumárne (agregovane). Poznámky v takmer 82 % prípadov neobsahovali žiadne dodatočné informácie, ktoré by dopĺňali údaje vykázané vo výkazoch. Poznámky mali minimálnu, resp. žiadnu vypovedaciu schopnosť, v mnohých prípadoch (takmer 46 % analyzovaných účtovných jednotiek) chýbali základné údaje, ktoré vyžaduje právna norma (opatrenie o účtovnej závierke). Napriek skutočnosti, že mikro účtovná jednotka má možnosť uviesť v poznámkach aj informácie nad rámec ustanovenej obsahovej náplne stanovenej opatrením o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku, iba 2,6 % analyzovaných mikro účtovných jednotiek informácie tohto charakteru v poznámkach uviedla (išlo však naozaj iba o vybrané informácie, ktoré sa prevažne týkali splatnosti pohľadávok a záväzkov). Môžeme skonštatovať, že poznámkami sa užitočnosť informácií vykázaných v súvahe a vo výkaze ziskov a strát nezvýšila.

Na základe nami vykonanej analýzy vyvstáva otázka, či má vôbec význam zostavovať poznámky v mikro účtovnej jednotke, keďže informácie, ktoré sa v nich nachádzajú, významným spôsobom nevysvetľujú ani nedopĺňajú informácie vykázané vo výkazoch. Jediný údaj, ktorý uvádzali všetky analyzované účtovné jednotky nad rámec výkazov, bol údaj o počte zamestnancov.

V tejto súvislosti pôsobí veľmi zaujímavo aj skutočnosť, že zatriedenie medzi mikro účtovné jednotky môže byť pre podnikateľa, ktorý nepodniká férovo, aj výhodné. Stručnosť výkazov a nič nevysvetľujúce poznámky dávajú veľký priestor pre manipuláciu s informáciami obsiahnutými v účtovnej závierke. Stačí, ak má jedného (príp. žiadneho) zamestnanca – na realizáciu zákaziek bude využívať brigádnikov, príp. osoby pracujúce na základe živnostenského oprávnenia. Nebude mať žiaden majetok, resp. majetok v minimálnej hodnote, t. j. svoju činnosť bude zabezpečovať pomocou operatívneho leasingu, vykonávať činnosť v prenajatých priestoroch. Tým splní dve z troch podmienok na zatriedenie do veľkostnej skupiny mikro účtovnej jednotky. Tržby môže dosahovať vysoké, to už ale zmenu zatriedenia neovplyvní. Vďaka stručnosti výkazov, možnosti vykazovať sumárne položky na jednom spoločnom riadku, „nefungujúcim“ poznámkam bude vedieť kryť výsledky svojho neférového konania. Tu už ale nastupuje otázka etických princípov, deliktov, či porušení zákona.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti by bolo vhodné najmä zo strany štátnych orgánov (daňový úrad) zaviesť pravidelné kontroly dodržiavania právnych predpisov platných pre oblasť účtovníctva a zostavovania účtovnej závierky a za porušenie legislatívy udeliť prísnejšie sankcie. Tým by sa zabezpečilo povinné uvádzanie minimálne legislatívou požadovaných skutočností v poznámkach.

Možnosť voľby prezentovať v poznámkach informácie nad rámec legislatívou požadovaných skutočností môže však viesť k tomu, že účtovné jednotky si zvolia cestu jednoduchšiu a informácie nad rámec ustanovenej obsahovej náplne stanovenej opatrením o účtovnej závierke v poznámkach uvádzať nebudú (tak, ako to vyplynulo aj z nášho prieskumu), keďže to nie je povinné a teda sankčne nepostihnuteľné. Účtovné jednotky tým neporušia žiadne právne predpisy. V dôsledku toho však informácie v účtovnej závierke zostanú pre používateľov irelevantné, neúplné, s nízkou mierou užitočnosti pre ekonomické rozhodnutia používateľov.

V tejto súvislosti by stálo za zváženie novelizovať opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovnú jednotku v tom zmysle, aby mikro účtovné jednotky mali povinnosť, v rámci

informácií uvádzaných nad rámec legislatívou požadovaných skutočností, podrobnejšie vysvetliť v poznámkach aspoň tie údaje vykázané vo výkazoch, ktoré sú významného charakteru. Podobný prístup uplatňujú aj Medzinárodné štandardy finančného vykazovania, ktoré umožňujú účtovným jednotkám vykazovať informácie vo výkazoch sumárne, agregovane s tým, že tieto informácie sú následne podrobnejšie vysvetlené v poznámkach. Tým by sa zabezpečilo, aby uvádzanie významných informácií nad rámec právnych predpisov nebolo pre účtovné jednotky voľbou, ale povinnosťou.

Príspevok bol spracovaný v rámci riešenia grantovej úlohy KEGA č. 026EU-4/2016 *Potreba skvalitnenia účtovných informácií s využitím nadnárodných úprav, osobitne IFRS, v legislatívnych podmienkach Slovenskej republiky.*

Literatúra

- [1] Blahušiaková, M. (2010). *Súvaha ako súčasť účtovnej závierky*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM.
- [2] Blahušiaková, M. (2015). Komparácia položiek súvahy mikro účtovnej jednotky so súvahou malej a veľkej účtovnej jednotky: The Comparison of balance sheet items of micro-accounting entity with the balance sheet of small and large accounting entity. *Aiesa – Budovanie Spoločnosti Založenej Na Vedomostiach : Zborník : 16. Medzinárodná Vedecká Konferencia : Bratislava, 5. - 6. November 2015*, 127-142.
- [3] Šlosárová, A., & Blahušiaková, M. (2017). *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- [4] Šlosárová, A. (2017). Významnosť ako atribút užitočných informácií z účtovníctva pre používateľov: Materiality as the attribute of useful accounting information for users. *Aiesa – Budovanie Spoločnosti Založenej Na Vedomostiach : Zborník : 17. Medzinárodná Vedecká Konferencia : 9. November 2017, Bratislava*, 165-172.
- [5] Šlosárová, A., Kadlečíková, O., Kovalčíková, A., & Máziková, K. (2016). *Účtovníctvo* (2. preprac. a dopl. vyd.). Bratislava: Wolters Kluwer.
- [6] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- [7] Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov
- [8] Opatrenie MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov
- [9] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34 z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS v znení neskorších predpisov
- [10] Conceptual Framework for Financial Reporting IASB